

GONDIA EDUCATION SOCIETY'S

MANOHARBHAI PATEL COLLEGE OF ARTS, COMMERCE & SCIENCE

SADAK ARJUNI, GONDIA-441807

(AFFILIATED TO R.T.M.NAGPUR UNIVERSITY)

Cycle-1

**Assessment & Accreditation by
NAAC**

**CRITERION I:
CURRICULAR ASPECTS**

QnM-2.3.1: Student centric methods, such as experiential learning, participative learning and problem solving methodologies are used for enhancing learning experiences

Gondia Education Society's

Estd. 2009

MANOHARBHAI PATEL COLLEGE OF ARTS, COMMERCE & SCIENCE

SADAK ARJUNI, Dist. Gondia.(Maharashtra) 441807

Affiliated to Rashtrasant Tukdoji Maharaj Nagpur University, Nagpur

E-mail:mbpatelsadakarjuni@gmail.com

Phone (07199) 233224

Ref.No. MBPCI/ ³³⁶ 120222023

Date : 28/02/2023

Declaration

The information, reports, true copies of the supporting documents, numerical data, etc. furnished in this file is verified by IQAC and found correct.

Hence this certificate.

Mr. A. M. Patil
IQAC Coordinator
Manoharbai Patel College
Sadak Arjuni

Dr. A. S. Dwivedi
Chairman IQAC and Principal
Manoharbai Patel College
Sadak Arjuni

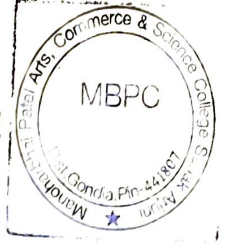
M B PATEL COLLEGE OF COMMERCE AND SCIENCE

SADAK ARJUN,

DISTRICT-GONDIA. (M.S)

(2020-2021)

TOPIC: SOIL SAMPLING AND SOIL TESTING AT FARMS OF VARIOUS
LOCATION OF SADAK ARJUNI TALUKA

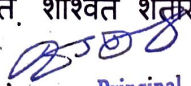

Report:

पिकाच्या भरघोस उत्पादन वाढीसाठी जमिनीची सुपीकता ही अत्यंत गरजेची व महत्वाची बाब आहे. प्रत्येक वर्षी पीक घेतल्याने जमिनीतील अन्नद्रव्यांचा साठा दिवसेंदिवस कमी होतो. याचा परिणाम जमिनीच्या सुपीकतेवर होतो. जमिनीची सुपीकता आजमाविण्यासाठी माती परीक्षण करण्याची गरज आहे. माती परीक्षणामुळे जमिनीतील उपलब्ध अन्नद्रव्यांचे प्रमाण समजण्यास मदत होते. त्यानुसार पिकांना रासायनिक खतांच्या मात्रा व शिफारशी ठरविणे सुलभ होते. शाश्वत शेतीसाठी मातीचा प्रातिनिधिक नमुना घेणे व त्याचे योग्य प्रकारे पृथक्करण करणे अत्यंत महत्वाचे असते. परीक्षणाची सत्यता व त्यापासून मिळणारे फायदे मुख्यतः नमुना घेण्याच्या पद्धतीवर अवलंबून असते. म्हणूनच नमुना हा शास्त्रोक्त पद्धतीने घेणे गरजेचे आहे. माती परीक्षणामुळे जमिनीतील उपलब्ध अन्नद्रव्यांचे प्रमाण समजते. त्यानुसार खतांचा पुरवठा करणे सोपे जाते. खारपट व चोपण जमिनी सुधारण्यासाठी माती परीक्षणाचा फायदा होतो. तसेच पिकांच्या वाढीस आवश्यक असलेल्या अन्नद्रव्यांचा समतोल राखता येतो. शेतजमिनीतील प्रातिनिधिक माती नमुना काढून प्रयोगशाळेत रासायनिक पृथक्करण करून घेणे म्हणजे 'माती परीक्षण' होय. यात प्रामुख्याने मातीतील मुख्य, दुय्यम आणि सूक्ष्म अन्नद्रव्ये यांचे प्रमाण तपासले जाते. त्यानुसार पिकांचे आणि खतांचे नियोजन करणे गरजेचे असते. माती परीक्षणामुळे पिकांना द्यावयाच्या खतांची मात्रा ठरविता येते.

मातीचा प्रातिनिधिक नमुना घेण्याची शास्त्रीय पद्धत : प्रथम शेतीची पहाणी करून जमिनीच्या गुणधर्मानुसार (उदा., जमिनीचा रंग, खोली, चढउतार, उंचसखलपणा, पाणथळपणा आणि चोपण इत्यादीनुसार) विभाग करून प्रत्येक विभागातून एक प्रातिनिधिक नमुना परीक्षणासाठी घ्यावा. नमुना फळबागेसाठी **जमीन :** फळझाडांच्या लागवडीसाठी शेतातील मातीचे परीक्षण करून घेऊन योग्य जमिनीची निवड करावी.

पीक उत्पादन वाढवण्यासाठी जमिनीची सुपीकता अत्यंत आवश्यक आणि महत्वाची आहे. दरवर्षी पीक घेतल्याने जमिनीतील पोषक तत्वांचा साठा दिवसेंदिवस कमी होत जातो. त्यामुळे जमिनीच्या सुपीकतेवर परिणाम होतो. जमिनीची सुपीकता तपासण्यासाठी माती परीक्षण आवश्यक आहे. माती परीक्षणामुळे जमिनीत उपलब्ध पोषक घटकांचे प्रमाण समजण्यास मदत होते. त्यानुसार पिकांसाठी रासायनिक खतांचे प्रमाण आणि शिफारशी ठरवणे सोपे जाते. शाश्वत शेतीसाठी

Principal
Manoharbhair Arts, Commerce
& Science College, Sadak Arjun,
Dist. Gondia. Pin Code - 441807

प्रतिनिधिक मातीचा नमुना घेणे आणि त्याचे योग्य स्वीकारण करणे अन्वयन म्हणूनच आहे
चाचणीची अचूकता आणि त्यातून मिळणारी कायदे जामुळ्याने संवत्सिद्ध पद्धतीवर असेल
असतात त्यामुळे शास्त्रीय पद्धतीने नमुना घेणे आवश्यक आहे निरनिराळ्या भारतीय
संस्कृतीच्या मातृभूमीसाठी शैक्षणिक मातीचे परिष्कार करणे योग्य उद्दिष्टाची निवड करावी

Principal
Kamadhikar Datta Sans. College
& Science College, Solapur
Dist. Solapur, Pin Code - 413001